

Inhoud

Voorwoord	7
Over de Bhagavad Gītā	11
1. Volwassenheid en menselijk leven	13
Leven is groeien	14
De waarneming van een kind	18
Groei moet op gang gebracht worden	20
Aanvaarding van feiten is volwassenheid	24
Volwassenheid is het doel	30
2. De individuele waarneming	35
Individuele schepping	36
Objectiviteit is volwassenheid	41
Een reactie is een gebeurtenis	44
Zoek hulp	49
3. De Gever	53
De wereld is een creatie	53
De Schepper moet alwetend en almachtig zijn	55
Waar is God?	57
De maker en het materiaal zijn één	58
God moet begrepen worden, niet geloofd	62
Enkel God	65
De cultuur reflecteert deze visie	69
4. Evenwichtigheid van geest	71
Wees een karmayogī	73
Samatvam ten opzichte van resultaten	75
Īśvara is de gever van het resultaat	79
Prasāda	80

Er bestaat geen mislukking	84
Alles is heilig	88
Beëindiging van verdriet	90
5. Yoga en handeling	93
Keuzevrijheid	95
Is dharma subjectief?	97
Dharma is universele orde	99
Jij bent de verliezer als je schippert	101
Dharma is kauśalam	106
Vereer God met je handelingen	108
Doe wat er gedaan moet worden	112
Dharma vraagt om interpretatie	115
Conformereren aan dharma is volwassenheid	117
6. Het zelf is compleet	119
Niemand kan jou kwetsen	121
Jij bent volmaakt	124
Het zelf moet begrepen worden	124
Bestudeer de geschriften	127

1. Volwassenheid en menselijk leven

Wat is het doel van het leven? Dit is een vraag die je vaak hoort. Sommige mensen vragen het alleen om het vragen. Anderen zijn echt bezig met deze vraag. Je krijgt verschillende antwoorden van verschillende mensen. Als je de vraag aan een swami (hindoemonnik) stelt, dan zal het antwoord waarschijnlijk luiden: “Het doel van het leven is God zien, God bereiken.” Een theoloog zal zeggen: “Het doel van het leven is boeten voor je oorspronkelijke en alle andere zonden. En later naar de hemel gaan.”

De dood kan niet het doel van het leven zijn. Als de dood het doel van het leven had moeten zijn, had ik niet geboren hoeven te worden. Ik blijf niet in deze vorm bestaan na de dood en ik bestond niet in deze vorm voor de dood. Ik hoef dus niet geboren te worden met het doel een staat te bereiken die ik al had vóóordat ik geboren werd. Dus kan de dood niet het doel van mijn leven zijn. Je kunt ook niet zeggen dat de hemel het doel is van mijn leven. Want in dat geval: waarom zou ik dan hier geboren zijn?

Het doel moet iets in dit leven zelf zijn. Zullen we zeggen dat het huwelijk het doel is? Het zou kunnen, nietwaar? Maar zelfs getrouwde mensen lijken niet het doel van het leven gevonden te hebben. Het huwelijk kan iets fantastisch zijn. Het huwelijk kan ook een probleem zijn. Pas nog vroeg iemand mij of een huwelijk voltrekken gelijkstaat aan een vonnis voltrekken. Het huwelijk kan heel veel goeds betekenen, maar ook een veroordeling voor je hele leven. Het ligt er maar aan wat je ervan maakt. Het huwelijk moet ge-

2. De individuele waarneming

Mijn leven leiden is feiten, realiteiten onder ogen zien. Ik zie een wereld voor me waarvoor ik niet verantwoordelijk ben. Ik heb een fysiek lichaam gekregen en een set zintuigen en een geest. Misschien zou ik ze liever anders zien, maar ik heb het niet voor het zeggen. Aan iedereen werd deze structuur gegeven, ook wel wereld genoemd. Let op het woord 'gegeven'. Mijn vader? Gegeven! Mijn moeder? Gegeven! Mijn oom? Gegeven! Mijn buurman? Gegeven! Ik werd geboren op een bepaalde tijd en plaats: gegeven. Ik heb relaties met verschillende mensen: gegeven. Deze schepping is een gegeven. Zij is niet door mij geschapen. Zij is iets dat er is en ik moet het ermee doen.

De wereld is beschikbaar voor openbare bezichtiging. Maar kijk ik wel naar de wereld zoals zij bedoeld is om naar te kijken? Zie ik de wereld zoals zij is of zie ik de wereld zoals ik haar gemaakt heb in mijn verbeelding, met mijn eigen geest, met mijn eigen grenzen, angsten, begeerten en onzekerheden? In feite leeft ieder van ons in zijn of haar eigen wereld, in een wereld die door onszelf geprojecteerd wordt, die door onze eigen geest is opgebouwd. We zien niet meer dan we weten. Onze angsten en begeerten bepalen onze waarnemingen. Daarom kan een eenvoudige en ongevaarlijke wereld gezien worden als een ingewikkelde en gevaarlijke wereld. Zo gaan we de wereld veroordelen. Iemand anders die in diezelfde wereld leeft, ziet die wereld totaal anders. Zelfs één en dezelfde persoon kan op verschillende momenten totaal verschillend naar diezelfde wereld kijken.

3. De Gever

Innerlijke volwassenheid wordt gekarakteriseerd door de mate van objectiviteit die iemand kan opbrengen ten opzichte van zowel zijn eigen deugden als zijn eigen beperkingen. Het vereist veel moed om je beperkingen te erkennen. Je komt er al snel achter dat je niets te zeggen hebt over je boosheid, over je verdriet, over al die toestanden van de geest die je niet wenst, maar klaarblijkelijk wel hebt. Daarom is het duidelijk dat je niet overal de baas over bent. Deze realisatie, deze volwassen realisatie brengt een bewustwording met zich mee van de bron die hulp en bescherming biedt. Als je merkt dat je geen eigen mogelijkheden meer overhebt, dan roep je de hulp in van een bron die kan helpen. Dit geldt ook voor ons dagelijks leven; bijvoorbeeld als iemand in financiële moeilijkheden raakt, dan zoekt hij hulp bij financiële instanties. Zo zoek ik hulp bij de bron die kan helpen en die vrij moet zijn van de beperkingen die ik zelf heb, omdat er onder bedelaars niet gebedeld kan worden. Deze bron is Īśvara, God.

Hier moet ik wederom je aandacht vragen voor wat volwassen is en wat niet. Een volwassen mens heeft een ander begrip van God, dan iemand die nog niet volwassen is.

De wereld is een creatie

Als ik naar deze wereld kijk, zie ik een stelsel van dingen die op een bepaalde manier geordend zijn. Elke samenstelling, bestaande uit een aantal componenten die op intelligente wijze zijn samengevoegd, en die een bepaald doel dient, noemen we een creatie of schepping. Als dingen niet wanor-

4. Evenwichtigheid van geest

Het leven is bedoeld om volheid te ontdekken. Al het streven in ons leven is gericht op vrijheid. We willen vrij zijn van het klein zijn. De hele tijd probeer ik mijzelf te bewijzen dat ik een aantrekkelijk, belangrijk, betrouwbaar iemand ben. In jouw ogen! Ik wil, door jouw ogen, zien dat ik iemand ben. Honderd mensen moeten mij vertellen dat ik fantastisch ben.

Iedereen voert een strijd om vrij te komen van het klein zijn, het beperkt, gebonden en sterfelijk zijn. De visie van onze *śāstra*'s (heilige geschriften) is dat je al vrij bent. Als je denkt dat je gebonden bent, is dat maar een gevoel of een gedachte. Dat het zelf vrij is, moet ontdekt worden. Vrijheid is jouw natuur en je moet die vrijheid ontdekken. Je kunt maar beter beseffen dat je al vrij bent.

Die kennis vraagt om een zekere voorbereiding en dat is wat ik emotionele volwassenheid noem. Het is altijd noodzakelijk dat je voorbereid bent voor welke vorm van kennis dan ook. Neem een man die wiskunde wil gaan studeren en nog niet eens weet of vijf plus vier acht of tien is! Het is niet zo dat hij geen wiskunde zou kunnen leren. Hij heeft een wens om te leren en de capaciteit om te leren, maar hij moet wel bij het begin beginnen. De studie van wiskunde kan alleen een aanvang nemen als hij er klaar voor is.

Iedereen is klaar voor Vedānta als er een zekere emotionele volwassenheid is, want alles wat we doen is onze ervaringen analyseren. Jullie allemaal hebben ervaringen en dus zijn jullie allemaal geschikt om Vedānta te leren, maar een bepaalde mate van emotionele volwassenheid is noodzakelijk. Emotionele volwassenheid is hetzelfde als *adhikā-*

5. Yoga en handeling

Stel dat er nu een man op me afstapt die zegt: “Swamiji, ik heb naar uw voordrachten geluisterd en ik heb besloten om van nu af aan een *karmayogī* te zijn. Ik zal alles als *prasāda* van God in ontvangst nemen. Nu wil ik graag uw mening over wat ik van plan ben te doen. Mijn buurman heeft veel zwart geld in de vorm van goudplakken die hij in een brandkast bewaart. Ik weet waar de brandkast staat en ook wat de cijfercombinatie van het slot is. Ik heb besloten om zijn goud te stelen. Ik heb al een ondergrondse tunnel gegraven van mijn huis naar het huis van mijn buurman en als ik nog een uurtje doorwerk kom ik uit in de kamer waar de brandkast staat. Ik ben van plan om deze operatie vannacht uit te voeren en ik heb besloten om het resultaat als *prasāda* te accepteren. Als ik meer krijg dan wat ik verwacht, dan is dat fantastisch. Als ik krijg wat ik verwacht of misschien minder dan ik verwacht, dan is dat ook goed. En zelfs als ik gesnapt, afgeranseld en in de gevangenis gegooid wordt, dan zal ik dat als *prasāda* accepteren. Ik heb mijn familie al weggestuurd naar een plaats die niemand weet en ik ben van plan om er stilletjes tussenuit te knippen zodra dit voorbij is, zodat niemand weet waar ik ben. Kan ik me nu als een *karmayogī* beschouwen, omdat ik alles wat me als resultaat toevalt, zal accepteren als *prasāda* van God?”

Heer Kṛṣṇa moet een situatie als deze voorzien hebben en daarom geeft hij in de Gītā een definitie van *karmayoga* in relatie tot handeling:

6. Het zelf is compleet

Alle psychologische, emotionele problemen hebben als middelpunt ik, het zelf. Wanneer je zegt: “Ik ben gefrustreerd”, is die frustratie dan mogelijk zonder dat ik erbij betrokken is? Zal er nog frustratie zijn als ik wordt verwijderd van frustratie? *Ik ben* gefrustreerd, de geest is niet gefrustreerd. De geest zou eigenlijk gefrustreerd moeten zijn vanwege jou. Het is niet juist om te zeggen: “Mijn geest bezorgt me problemen.” De geest bezorgt je geen last, *jij* bent de lastpost. Ik is betrokken bij frustratie, ik is betrokken bij wanhoop. Het is niet de geest die bedroefd is, ik ben bedroefd. In feite hebben al je problemen ik als middelpunt. Door jezelf op te voeden, wordt ik verstandiger, meer volwassen. Bij een volwassene komen de problemen tot op zekere hoogte onder controle, maar niet totaal.

Al je problemen, zoals frustratie, wanhoop en verdriet, kunnen worden gereduceerd tot twee: ‘ik ben gekwetst’ en ‘ik ben schuldig’. Ook als we er langer over nadenken, vinden we nooit een derde probleem.

Ik ben schuldig. Aan wat? Aan wat ik deed of niet deed. Ik zou dat niet gedaan moeten hebben. Waarom deed ik het? Ik zou dat gedaan moeten hebben. Waarom deed ik het niet? Bepaalde gebeurtenissen zijn zo sterk geworteld in ons geheugen dat ze telkens terugkomen. Hoe meer je ze probeert te verdringen, hoe vaker ze terugkomen. Je kunt gedachten niet vermijden, want je kunt geheugen niet vermijden. Een gedachte zal vergeten worden als je vergeet te herinneren. Dat gebeurt echter niet. Hoe meer je een gedachte probeert te vermijden, hoe vaker zij terugkomt. Het is